

Симонида
Милојковић

Путовање
ка
БОГУ

Copyright © 2026, Симонида Милојковић
Copyright © овог издања 2026, ЛАГУНА

Путовање
ка
БОГУ

I

– Хало – изговорио сам у слушалицу фиксног телефона окаченог о зид дугачког ходника.

Прва врата са леве стране водила су у трпезарију, врата наспрам њих у дневни боравак, иза је било широко степениште које се рачвало ка собама у мушком и у женском делу; даље низ ходник налазила се пространа ординација доктора Сергеја, а прекопута ње капела из које се ширио пријатан мирис тек упаљеног тамјана.

Дубоко сам удахнуо, наслонио се леђима о зид и окренуо ка прозору.

– Здраво, Петре – из слушалице је допирао Миленин глас. – Како си?

– Одговор на твоје питање је веома сложен – одговорио сам равним гласом спикера који чита вести не реагујући емотивно на садржај.

– Како ти је ту?

– Ако изузмемо разлог због ког сам овде, све је у реду. Чак... – застао сам тражећи праву реч – ...

инспиративно је. Овде је и неколико људи за које знам, додуше из књига. Ту су Виолета и Нина, овде је и мала Милица...

Милена је гласно уздахнула.

– Петре, Виолета је лик из књиге *Градљивица*, Нина је јунакиња романа *Љубав у доба кокаина*, а Милица млада сатанисткиња из књиге *У зајрљају ѝринца ѿаме*. Молим те, разговарај са доктором Сергејем и кажи му да ти се причињавају ликови из литературе.

– Ама, жено, не причињава ми се ништа. Они су стварно овде. И нису луди. То су људи који... који имају... модрице на души. Да, имају модрице на души. Овде сам изгледа луд само ја.

– Да нема и Јелене ту негде? А? Је л' ти се и даље причињава глумица?

– Јелене нема.

Глас је остао раван и безизражајан, али ми се лице намрштило од наглог грча у желуцу.

– Добро је. Напредујеш. Бар си њу избацио из главе.

Спустио сам слушалицу. У самоодбрани.

Лекари никада не користе израз „луд“. Ни за најтеже болеснике оболеле од шизофреније. Али за себе нисам имао ни тачнију дефиницију, нити бољу дијагнозу. Мој пристанак да здрав дођем у Русију у овај санаторијум на лечење јер сам, како су ме убеђивали моја жена Милена и колега Јовановић,

умислио да сам био у љубавној вези са Јеленом, јесте безуман. Пристао сам да ме прогласе лудим. Да, да, једини лудак и будала овде сам ја. Једино заједничко са осталим људима јесу модрице на души. Своје сам сâм себи нанео – бусајући се у груди.

II

Доктора Сергеја, чији је отац Рус, а мајка Српкиња, упознао сам још давно у Београду; били смо специјализанти психијатрије на Медицинском факултету. Након предавања из психотерапије често је говорио: „Али како ми можемо да лечимо душевне болести када ништа не знамо о души?“

По завршетку специјалистичких студија, две године смо заједно радили у Центру за ментално здравље, а онда ми је рекао да је недостојан и нестручан да лечи људске душе. „Фармакологија је основа психијатрије, заиста постоје одлични лекови. Корисни су, поготово у акутним стањима, а касније служе као штап да човек настави да хода и са болним ногама. Добро је ослонити се на штап, али ја желим да им излечим ноге. У нашем случају душу. А најстарија психијатрија јесте манастирска психијатрија“, рекао ми је пред одлазак у Москву, где је уписао теологију. Током студирања живео је у манастиру и учио од старих, искусних духовника.

И, ево га сада, седи прекопута мене у својој ординацији у санаторијуму при Манастиру Свети Серафима Саровског.

– Када ме је наш колега Јован питао могу ли да те примим и рекао ми да имаш делузије, забринуо сам се – започео је разговор Сергеј.

– Хиљаду пута сам чуо реченицу: „Докторе, ни-сам луд. Породица, колеге, пријатељи и сви око мене ме праве лудим.“ Е, сада исту ту реченицу изговарам ја теби. Каква иронија живота!

Сергеј се засмејао.

– Последње знам да си са Миленом у браку добио два сина који су сада већ одрасли људи и живе у Лондону, да радиш у Клиничком центру, а имаш и приватну праксу, водиш групне терапије у стану колеге Јовановића. Деловало ми је да си задовољан својим животом. Животом по мери коју си сам одмерио и да си досегао постављене циљеве. Шта се десило, Петре? – питао ме је очински брижно.

– Нема ничег несрећнијег од човека који нема неиспуњених жеља. А у природи човека није да стане, већ да се креће ка новим циљевима. Из досаде и обести, без икаквих моралних кочница решио сам да изведем експеримент и истражим да ли је заљубљеност врста психозе и да ли тај осећај изазива зависност.

– И, како је протекао експеримент?

– Колега Јовановић ме је позвао 1. јуна на премијеру позоришне представе *Забрањена љубав*. На коктелу после представе сви су облетали око Јелене, главне глумице. А она прелепа и самоуверена као

да цео свет лежи под њеним штиклама. Решио сам да је доведем у стање акутне заљубљености и да на њој истражим своју хипотезу. Чак сам се и опкладио са доктором Јовановићем да ће ме Јелена на коленима молити да водим љубав са њом.

– И, јеси ли добио опкладу?

– Добио сам модрице на души. Све што сам радио њој, вратило се мени.

Сергеј је замишљено климао главом у ритму којим је палцем и кажипрстом премећао чвориће на бројаници.

Наставио сам:

– Претворио сам се у романтичног принца на белом коњу и кренуо да јој се удварам. Брзо се заљубила у мене, а ја сам цео процес записивао у црни кожни нотес. Пошто сам инсистирао на платонској љубави, након неког времена, изнемогла од неузвраћене телесне страсти, стварно је клекла на колена и молила ме да водимо љубав. У научни експеримент нисам укалкулисао да ћу и сам изгубити главу за њом. Заволео сам је као никада ниједну жену. Полудео сам за њом. Да, заљубљеност јесте врста психозе, а напуштање особе коју волимо заиста изазива апстинентску кризу.

– Како је пошло по злу?

– Јелена је нашла мој црни нотес, прочитала и схватила да је заморче у мом болесном експерименту. Побегла је у Италију, у Рим. Њена другарица ми је рекла да сам доктор Менгеле и уз псовке и оптужбе дала ми Јеленин дневник. У розе свесци са црвеним срцем на корицама и насловом *Дијагноза*:

љубав Јелена је описивала најромантичније тренутке наше љубави. Спаковао сам кофер у који сам, док ми је рој мољаца гризао савест, ставио и свој црни нотес и Јеленину розе свеску, једно уз друго. Све сам испричао Милени, кренуо за Јеленом у Рим, купио јој веренички прстен и нашао је. Била је са неким Италијаном кога ми је помињала; раније су се забаљали. Изнајмили су собу до моје да ми стално буду пред очима и ушима. Из ината. Радила ми је све што сам ја радио њој. Уживала је у освети. Молио сам је за опроштај. Није хтела ни да чује. Пао сам на колена пред њом. Ликовала је и питала ме: „Како је клечати на коленима?! А? Кажи ми како је клечати на коленима, докторе?! Је л’ лепо?“

– Хм... Да... – и даље вртећи бројаницу, тихо је изговорио Сергеј. Деловао је као да у глави слаже пузле Јеленине и моје приче.

– Потрпао сам ствари у кофер, одјавио се из хотела и, као изуједан, бесциљно се вукао улицама Рима чекајући да сване и да нађем превоз до Београда. Свитало је када сам зачуо црквена звона. Испред мене је била православна Црква Свете Катарине. Ушао сам, пришао икони и на њу спустио веренички прстен купљен за Јелену. „Спаси ме“, завапио сам Богу. Осетио сам несвестицу и јак бол у грудима. Закључио сам да је инфаркт. Неописива слабост извукла ми је сву снагу из тела и приморала ме да клекнем и спустим чело на под. А онда сам се пробудио у свом кревету у Београду. Милена ме је пожуривала да не закасим на посао. Питао сам је откуд ја у нашем кревету када сам малопре имао

инфаркт у Риму. Рекла ми је да сам само ружно сањао. Онда ми је телефонирао колега Јовановић и позвао ме да те вечери идемо на премијеру позоришне представе *Забрањена љубав*. Убедили су ме да сам све сањао и да је тек сада освануо 1. јун, дан када ћу тек упознати Јелену!

Израз на Сергејевом лицу се променио, а бројаница међу његовим прстима је престала да се помера. Иако се трудио да не приметим, видео сам да се изненадио, чак и забринуо. Неколико тренутака гледали смо се ћутећи. Тек када је поново почео да окреће бројаницу, наставио сам да причам.

– У почетку сам прихватио да сам све сањао. Био сам омамљен, очигледно под јаким седативима. Изгледа да сам опет заспао. Не сећам се. Не знам колико је сати или дана прошло док нисам дошао себи. Мисли су ми се избистриле, устао сам из кревета и по болу у леђима и зглобовима закључио да сам дуго лежао. Наслоњен на зид стајао је кофер који сам носио у Рим. Отворио сам га да нађем Јеленину розе свеску и свој црни нотес. Међутим, ту је била уредно спакована топлија гардероба коју уопште нисам носио у Рим: кошуље са дугим рукавима, џемпери, панталоне, јакне, ципеле, чизме. Бацао сам ствари по соби и викао, псовао... „Не тражим ти да ми опростиш прељубу нити желим то! Је л’ ме чујеш, Милена?! Само престани да ме правиш лудим!“

Сергеј је уздахнуо, на тренутак спустио поглед, скоро нечујно прошапутао: „Господе, помилуј“ и поглед поново усмерио ка мени очекујући наставак приче.

– Док сам бацао ствари и рушио по кући све што ми је пало под руку, Милена је мирно седела у трпезарији са колегом Јовановићем. Гледали су ме забринуте и сажаљиво, као човека оболелог од психозе. Ал' не љубавне, него параноидне. Док сам се уносио у лице Милени и викао да ме не прави лудим и да ми се не свети што сам је оставио због Јелене, колега Јовановић ми се пришуњао и дао ми инјекцију кроз рукав пиџаме. Рекао ми је: „Јелена не постоји, Петре. Јелене нема.“

„Волим Јелену иако је нема“, казао сам му и сео на столицу. Седатив је почео да делује.

– Хм... Да... – замишљено је уздахнуо Сергеј.

– Углавном, колега Јовановић ме је убедио да у стању у ком сам не треба да идем на посао, нити да се крећем и да уопште боравим у Београду јер „ако би се сазнало, изгубио би дозволу за рад“. Рекао ми је да је најбоље да се склоним док се психички не стабилизујем, казао ми да се чуо са тобом и договорио да дођем у Русију код тебе на опоравак. И пре мог пристанка, и пре него што су ми уопште саопштили свој план, Милена ми је у кофер поново спаковала оне ствари које сам у бесу разбацио и испратила ме. Ето. Даље знаш.

III

Санаторијум при Манастиру Светог Серафима Саровског био је омеђен густом шумом чији се крај није видео чак ни са прозора моје собе на другом спрату. На пространом имању налазили су се црква и конаци за монахиње и вернике који су углавном суботом долазили да преспавају да би у недељу ујутру присуствовали литургији. Поред су биле трпезарија, радионице у којима су се правиле свеће, тинктуре од лековитог биља, паковали чајеви, осликавале иконе, правиле бројанице и сувенири; крај цркве је била и продавница у којој су се продавали манастирски производи. Порта је подсећала на парче раја на Земљи: зелена трава и цветна башта кроз коју је пролазио поток, прелепи камени водопади и водоскоци које су направиле веште монашке руке. Иза конака били су виноград, воћњак и баште у којима се узгајало поврће, а иза њих тор са овцама и кокошињац. Животиње су у манастиру